

M U N I
S C I

3D modelování a vizualizace v geoinformatice

RNDr. **Lukáš HERMAN**, Ph.D.

Geografický ústav

Přírodovědecká fakulta Masarykova univerzita

Obsah prezentace

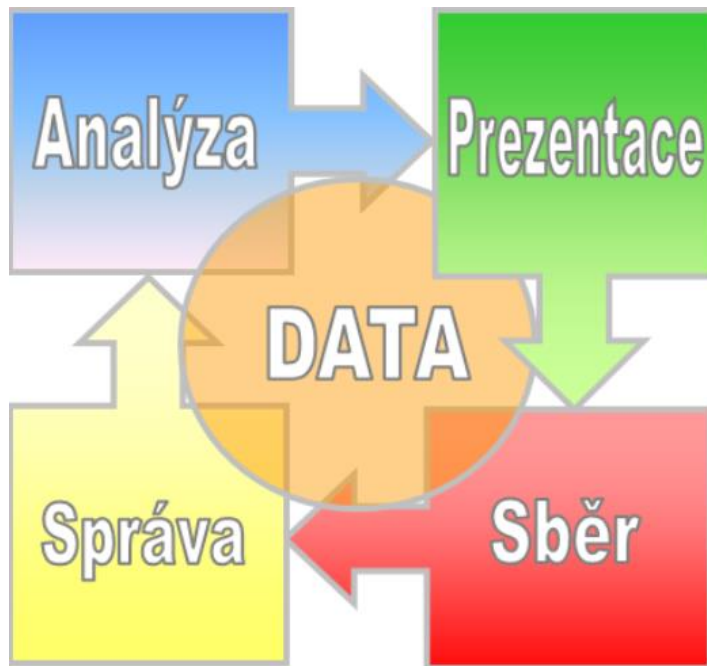

1. **SBĚR** : pořizování 3D prostorových dat
2. **ANALÝZA** : prostorové analýzy a simulace
3. **SPRÁVA** : uložení, transformace a zpracování 3D geodat
4. **PREZENTACE** : kartografická 3D vizualizace
5. Příklady využití & ukázky konkrétních aplikací

3D modelování a vizualizace v GIS

- Výpočty objemů a povrchů,
- Množinové operace,
- Analýzy viditelnosti,
- ...

- Transformace dat z 2D do 3D
- Datové formáty a standardy,
- Software

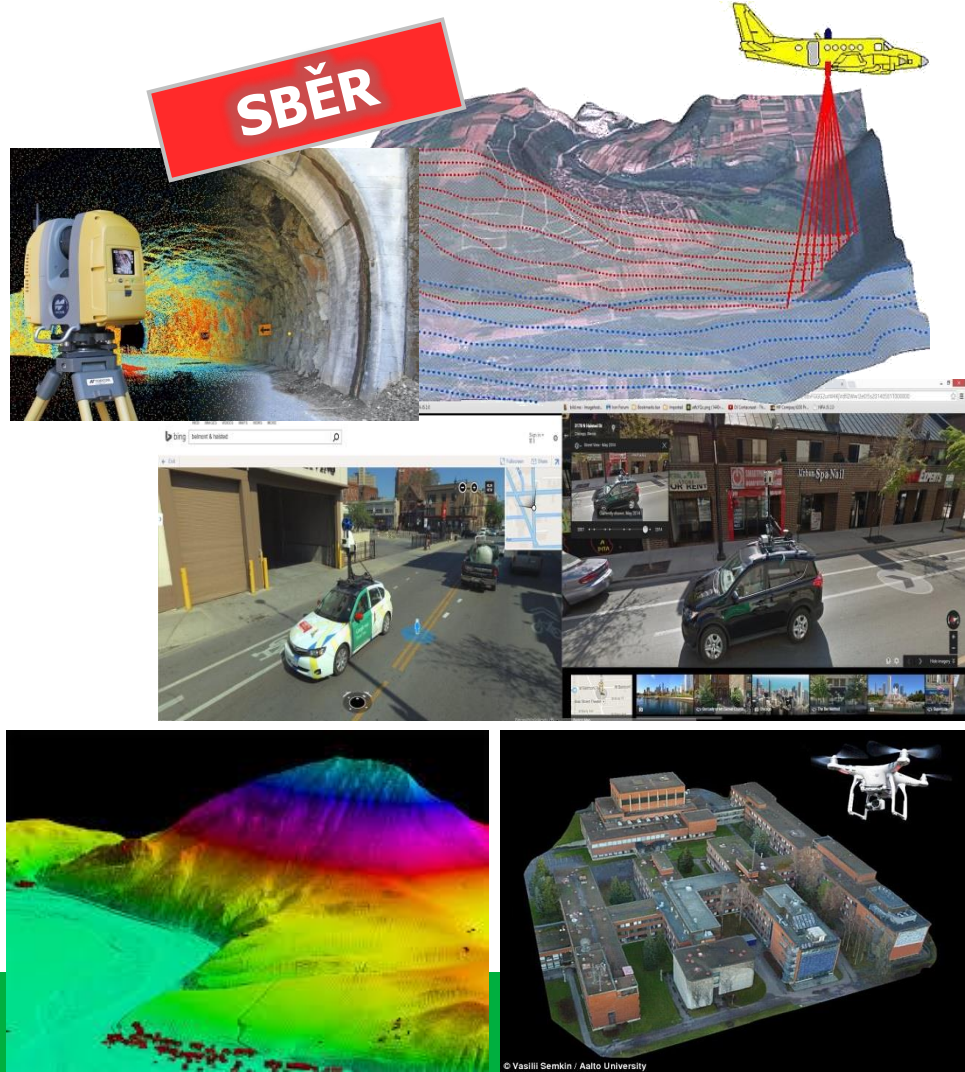

- 3D vizualizace
- Virtuální realita

- Geodetické měření
- Laserové skenování
- Stereofotogrametrie
- ...

Metody sběru 3D dat

- Geodetické metody měření
  - Včetně GNSS (GPS)
- (Stereo)fotogrammetrie
- Snímkování z družic, letadel, dronů
- Laserové skenování
  - Letecké nebo pozemní
- Sférické snímkování (Street View)
- ...

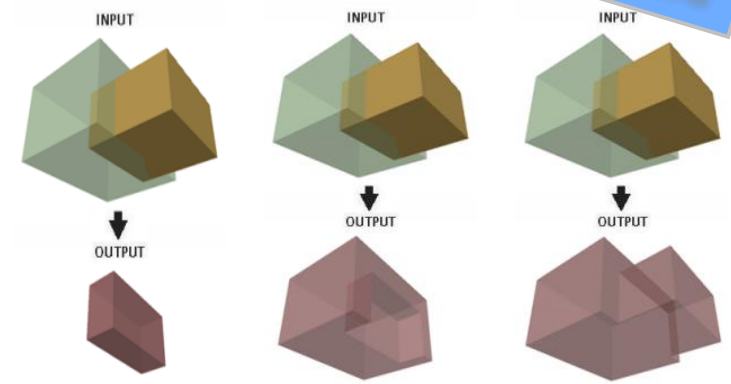

Základní analýzy ve 3D

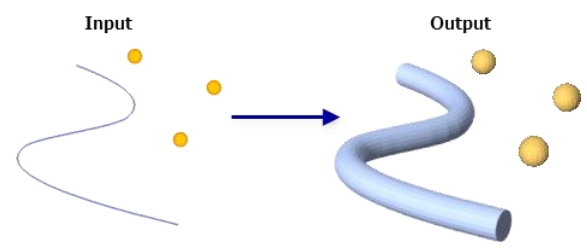
- Výpočty objemů a povrchů těles
- Množinové operace (3D Overlay Algebra)
- 3D obalové zóny
- Vzdálenosti ve 3D prostoru

ANALÝZA

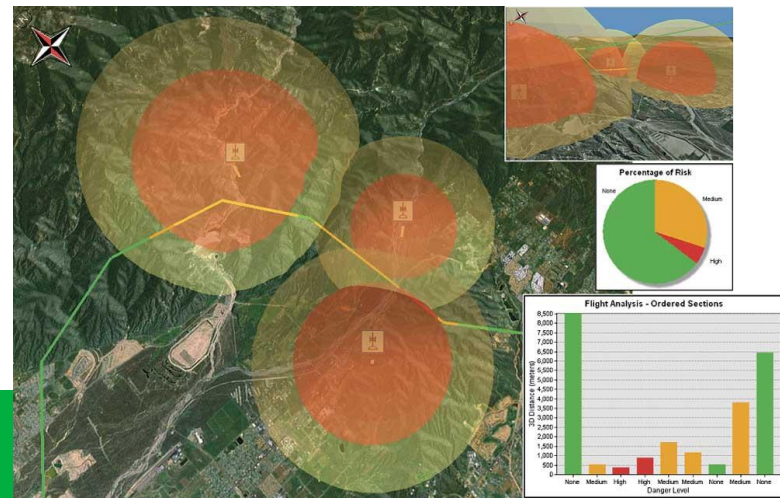
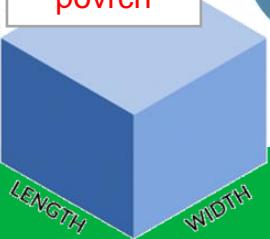
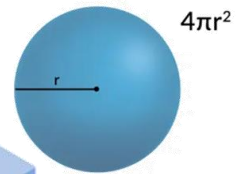
Množinové operace

Buffer 3D - příklady

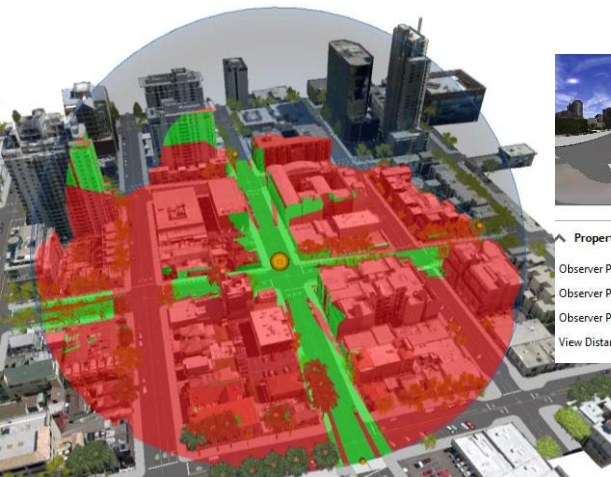
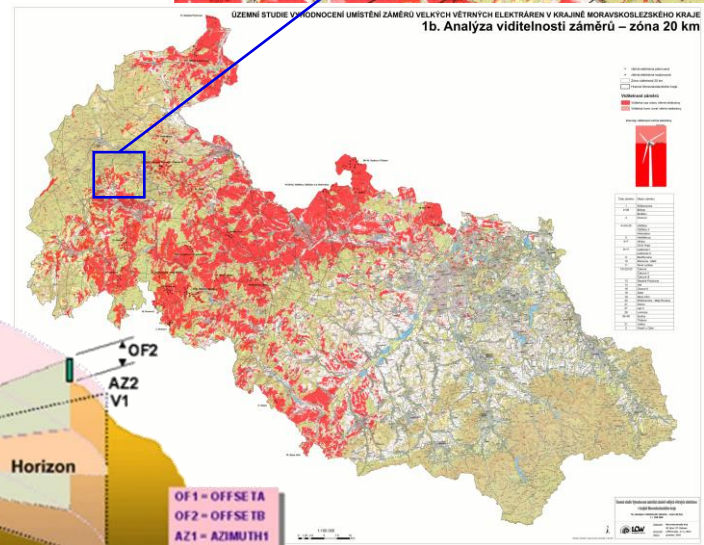
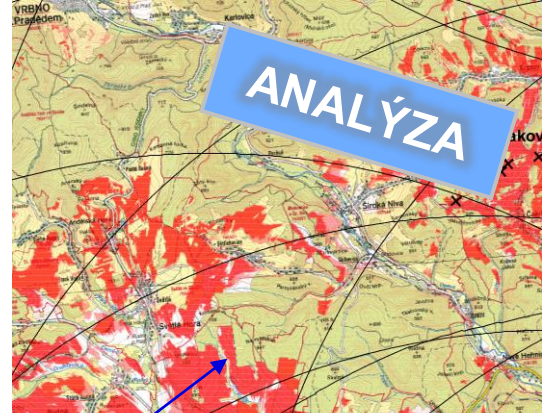

Rozměry, objem a povrch

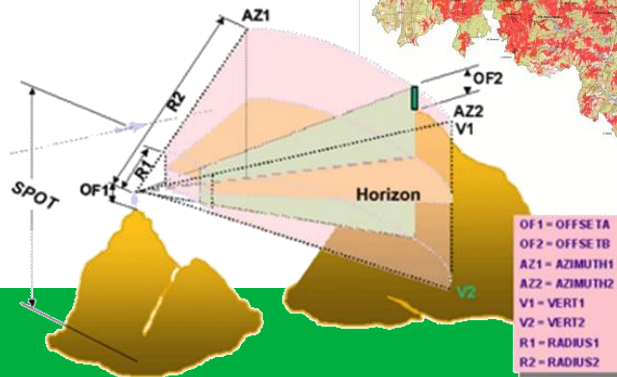
Analýzy viditelnosti

- Slouží k určení ploch
  - které jsou viditelné z pozorovacího místa (např. z rozhledny)
  - odkud je vidět daný objekt (např. větrnou elektrárnu nebo plánovanou výškovou budovu)

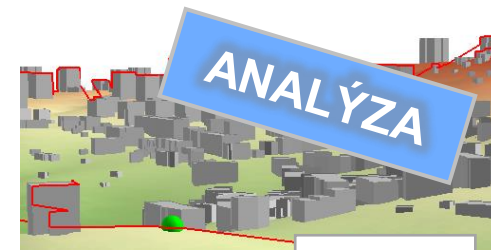
Properties

Observer Point X	1914003.3336257935
Observer Point Y	19.4273681640625
Observer Point Z	-561949.3251876831
View Distance	138.72058

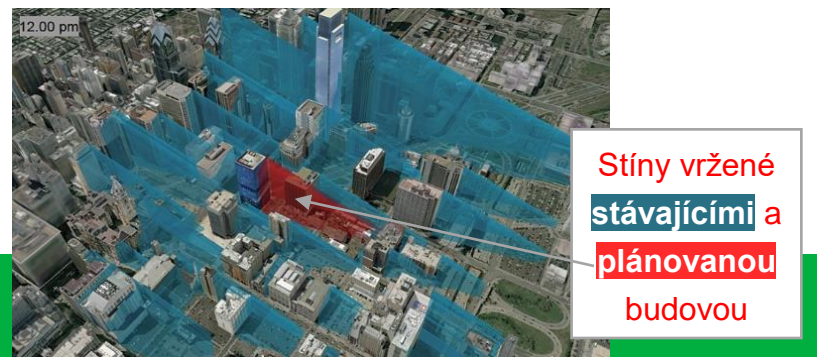
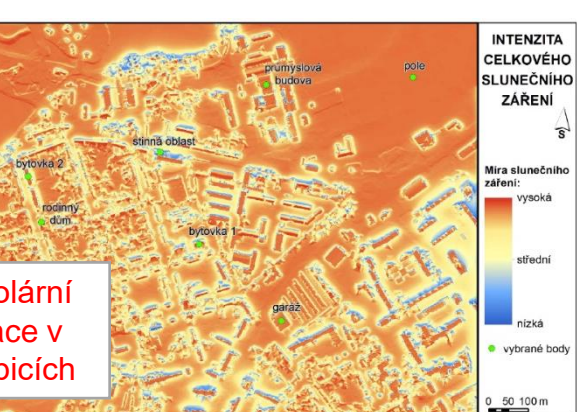
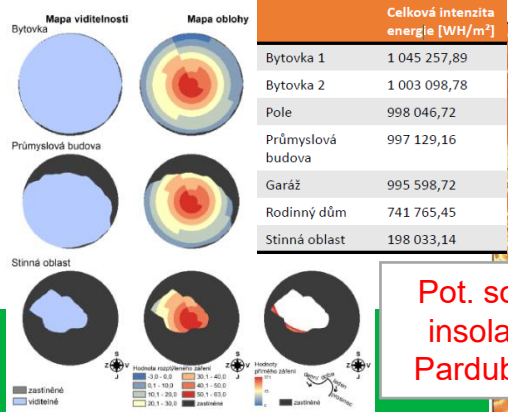
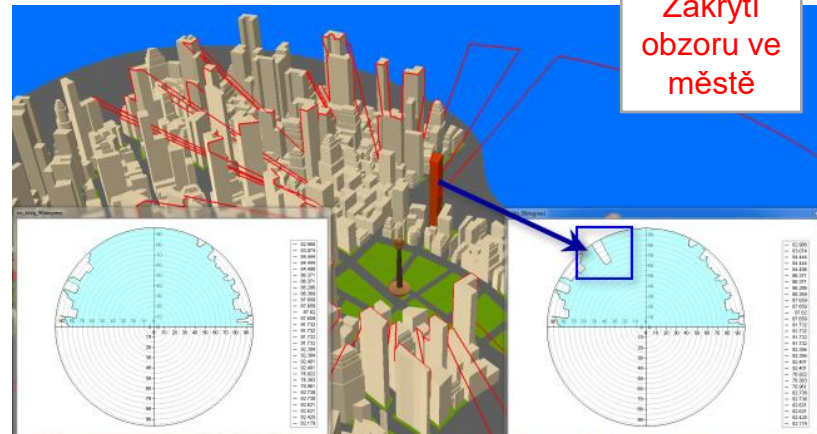

OF1 = OFFSETA
OF2 = OFFSETB
AZ1 = AZIMUTH1
AZ2 = AZIMUTH2
V1 = VERT1
V2 = VERT2
R1 = RADIUS1
R2 = RADIUS2

Analýza zakrytí obzoru, oslunění a zastínění

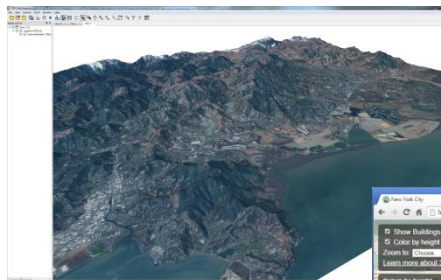
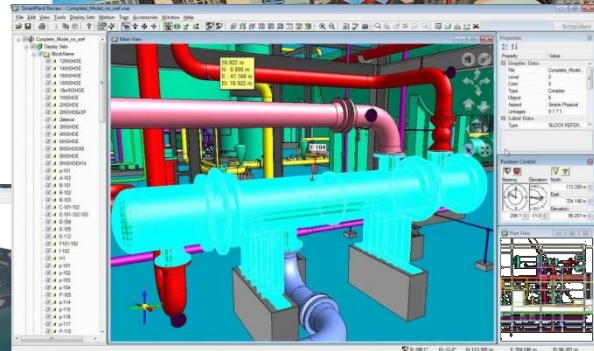
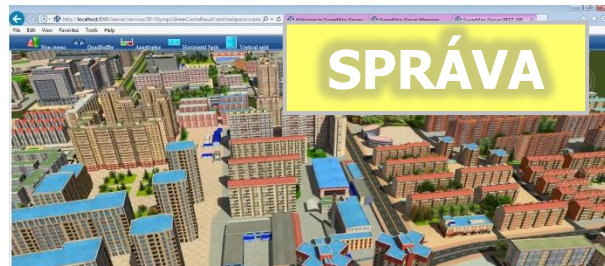

- Výpočty
  - Potenciální solární insolace
  - Zakrytí obzoru
  - Výpočet objemu stínů

Software

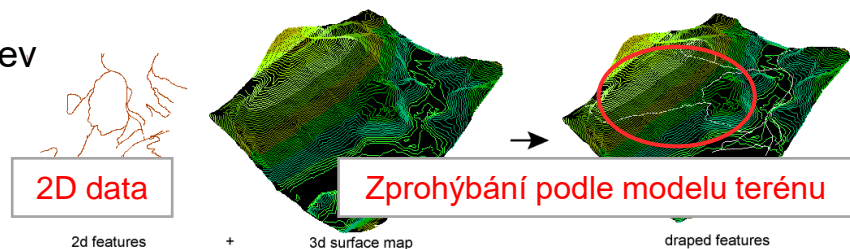
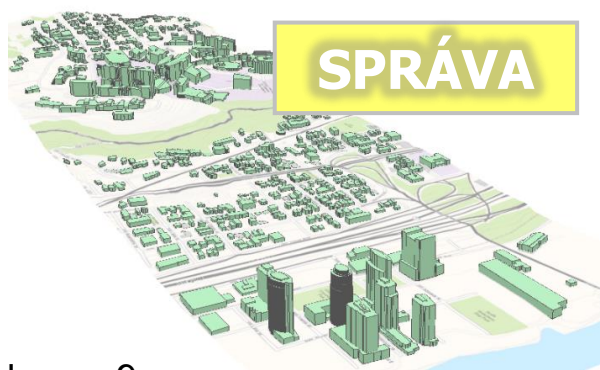
- Komerční i open source
- Desktopové programy
  - Grafické programy
  - CAD programy
  - GIS – ArcGIS Pro, QGIS 3+, ...
- **Webové technologie**
  - Cesium, Deck.gl, Three.js, A-Frame, ...

Převod dat z 2D do 3D

- Vytvoření třetího rozměru z atributu(ů)
  - budova má 3 patra, průměrná výška patra je 3 metry – výška budovy = 9 m
- Získání 3. souřadnice z jiných vrstev
  - umístění na model terénu a „zprohýbání“ 2D vrstev
- Data již jsou 3D
  - i v tomto mohou být nutné další úpravy ...
    - Transformace souřadnicových systémů, např.
    - Aplikace 3D variant množinových GIS operací (viz slajd „Základní analýzy ve 3D“)

kartézské souřadnice (X, Y + Z)

zeměpisná šířka, zem. délka + **výška nad referenčním tělesem**

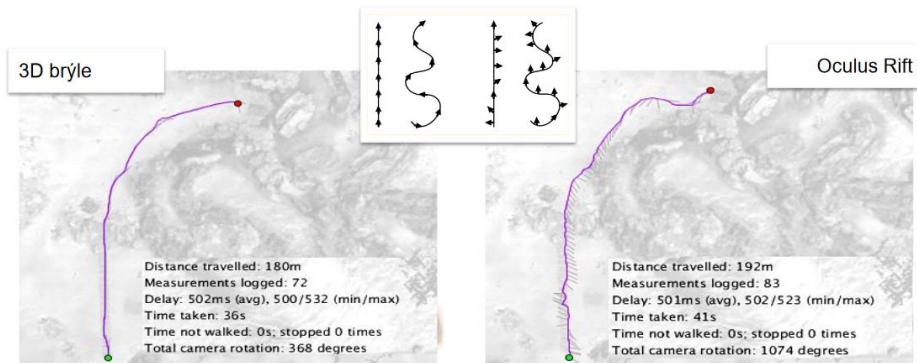
Virtuální realita

- „High-tech“ systémy
  - CAVE systémy
  - helmy pro virtuální realitu
    - HTC Vive, Oculus Rift
    - Oculus Quest
- „Low end“
  - Chytrý telefon
  - Klasický počítač (desktop, notebook)
  - Google Cardboard

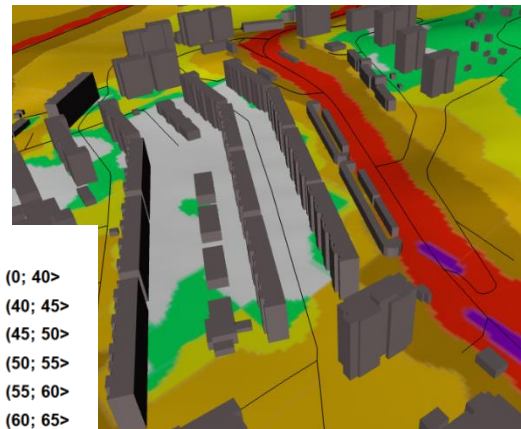
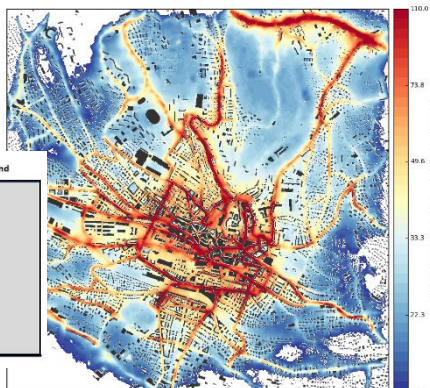
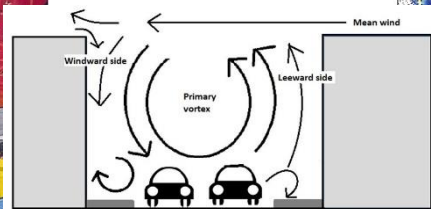

3D vizualizace & uživatelé

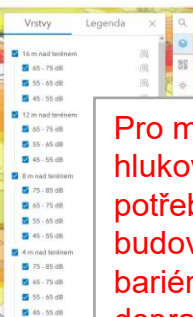
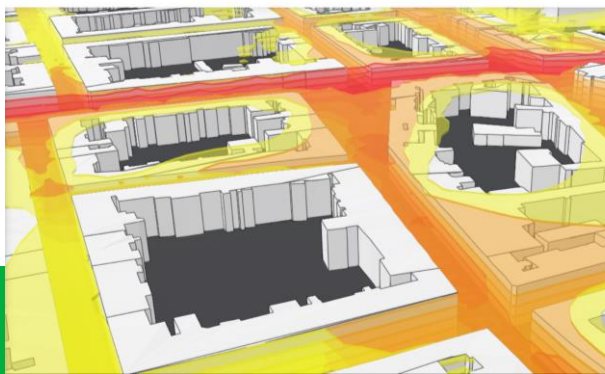
- Existuje mnoho různých potenciálních uživatelé
  - odborníci, státní správa, široká veřejnost, ...
- Proto si kartografové kladu i následující otázky.
  - Rozumí lidé 3D vizualizaci?
  - Dokáží z ní zjistit hledané informace (rychle a správně)?
  - Není lepší „klasická“ 2D mapa, např. na papíře?
  - Jak udělat 3D vizualizaci, co nejsrozumitelnější?

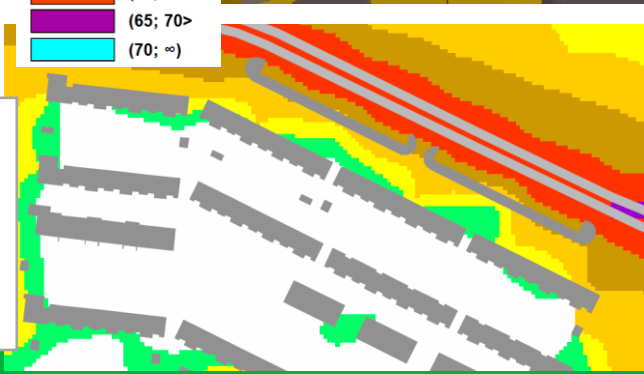
Možné aplikace – modelování znečištění a hluku

Ar:GIS - Hluk ve 3D - izopásma

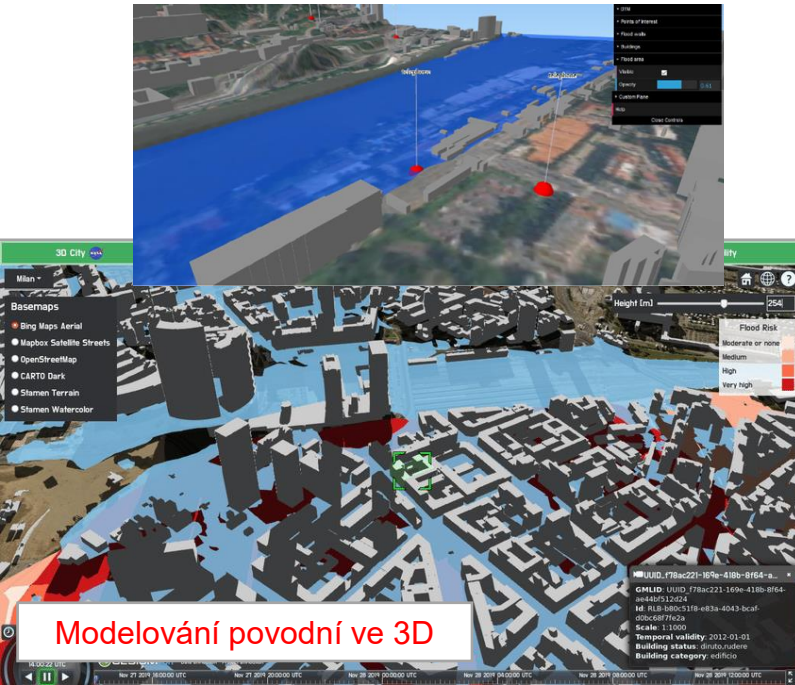
Pro modelování
hlukové zátěže jsou
potřeba data o terénu,
budovách, hlukových
bariérách ale i intenzitě
dopravy apod.

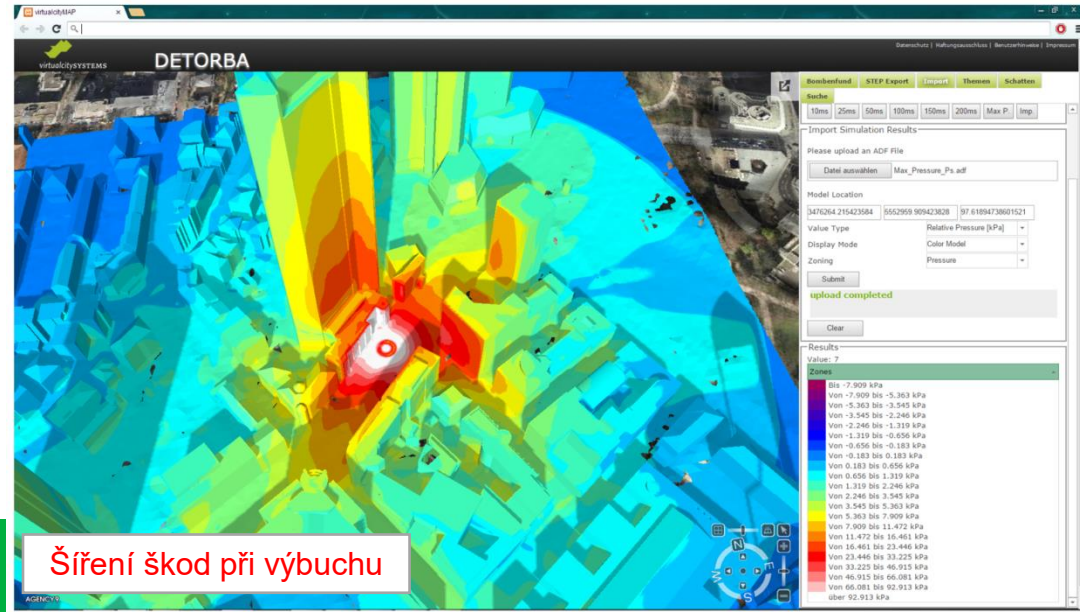
Možné aplikace: Krizové řízení

Výzkum chování osob při evakuaci
<https://canaveral.sci.muni.cz/>

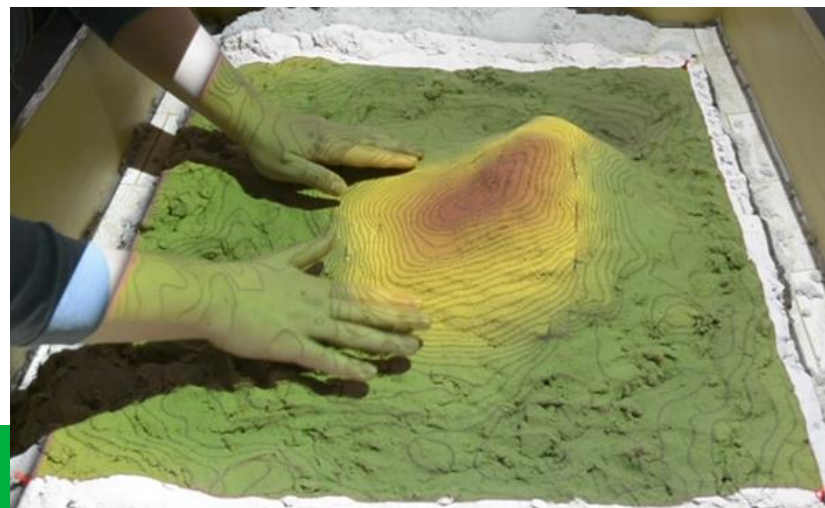
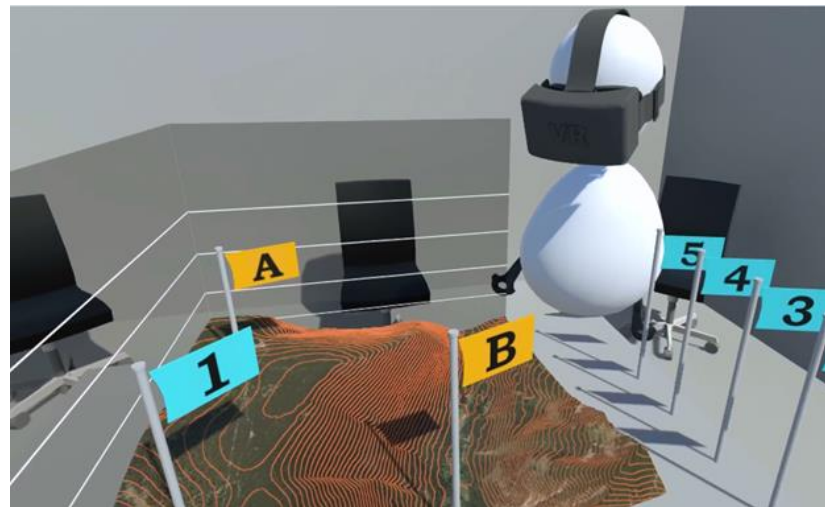
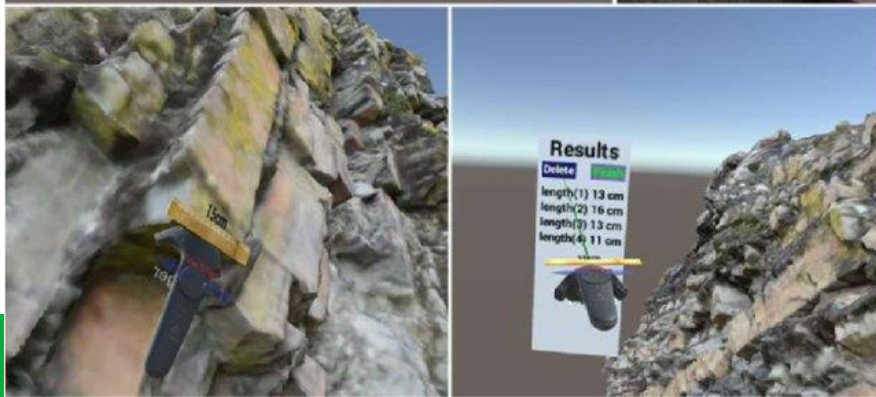
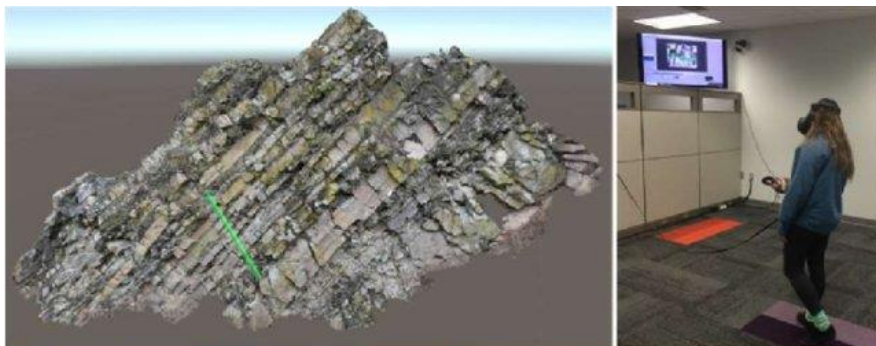

Modelování povodní ve 3D

Šíření škod při výbuchu

Možné aplikace: Výuka

Jak jednoduše využít 3D vizualizaci v hodině zeměpisu?

Učím v 8. ročníku ZŠ.
Probíráme východní Asii – Japonsko.
Chci žákům přiblížit charakter tamního
reliéfu (sopečná činnost, ...).

Zamyslím se ...

Umím pracovat v QGISu.
Orientuju se v dostupných datových
zdrojích (SRTM, OSM)

Cca 10 min. času

<http://olli.wz.cz/webtest/fuji/index.html>

Kterou hora zobrazuje 3D model?

A) Fuji

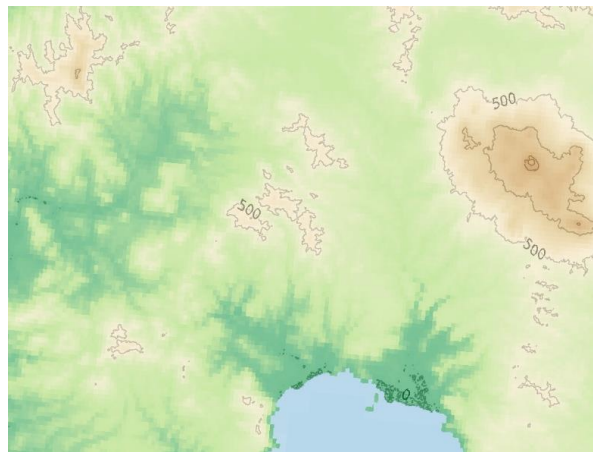
B) Mount Everest

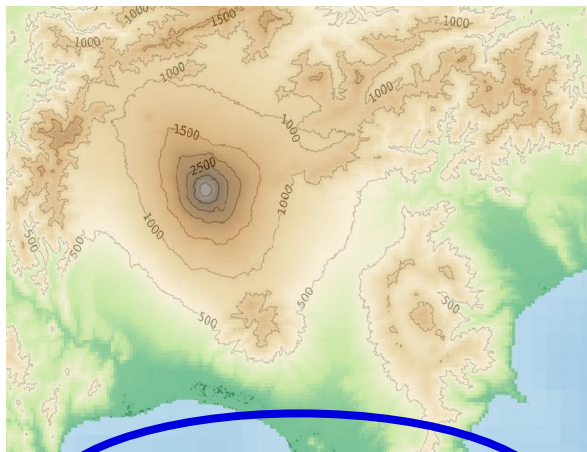
C) Krakatoa

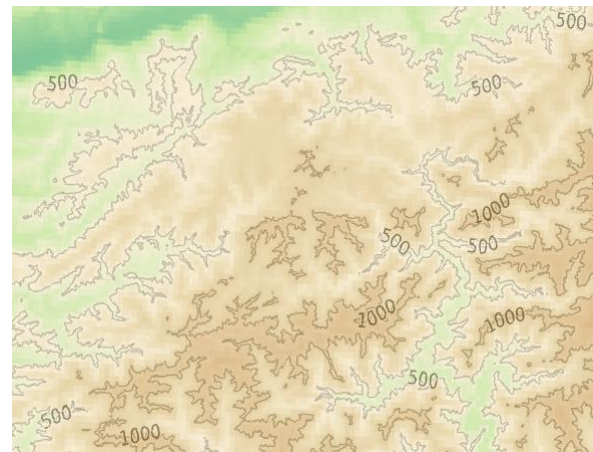
Která 2D mapa odpovídá 3D modelu?

A)

B)

C)

Zjistí z 3D modelu nadmořskou výšku Fuji.

Přibližně 3650 m n. m.

Jak vznikla hora Fuji?

*Sopečná činnost. Je to
sopka*

Je to webová aplikace. Můžu využít i při distanční výuce nebo v rámci samostatné práce doma.

Pracuji s zdarma dostupnými daty a softwarem rovněž zadarmo.

Můžu zaznamenat jak žáci interagují s 3D modelem.

3D vizualizace a virtuální realita v územním plánování

	Aktuální stav	Plán
Abstraktní vizualizace	 An abstract 3D visualization of an urban area. Buildings are represented as simple, flat-colored blocks in shades of yellow, orange, and purple. The layout is shown from an elevated perspective, highlighting the spatial arrangement and color coding of the structures.	 An abstract 3D visualization of the same urban area as a plan. The buildings are shown in a more organized, grid-like arrangement, with green spaces and roads clearly defined, representing a proposed or planned layout.
Realistická vizualizace	 A realistic 3D visualization of the current state of the urban area. It shows detailed buildings, streets, and infrastructure, including a construction site with a crane and a train passing on an elevated track in the background.	 A realistic 3D visualization of the same urban area as a plan. It shows detailed buildings, streets, and infrastructure, including a construction site with a crane and a train passing on an elevated track in the background, illustrating the proposed changes in a more detailed and realistic manner.

Desktop PC

ArcGIS Online
360 VR web viewer

VR – HMD
Pico Neo 3 Pro Eye

Mobilní zařízení
Tablety, chytré telefony

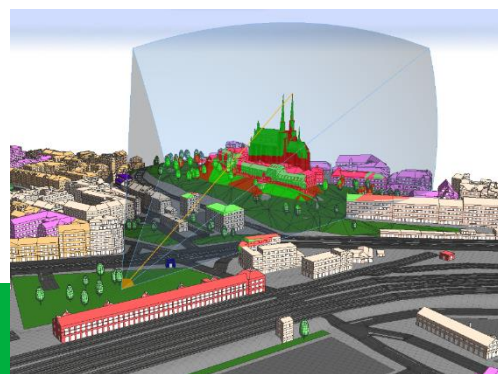
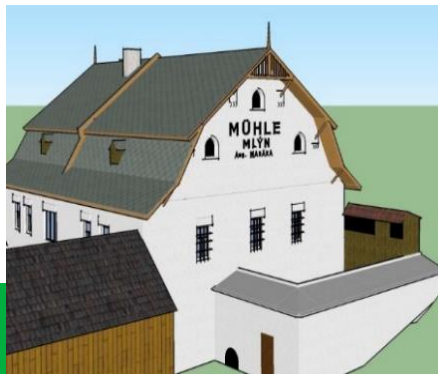
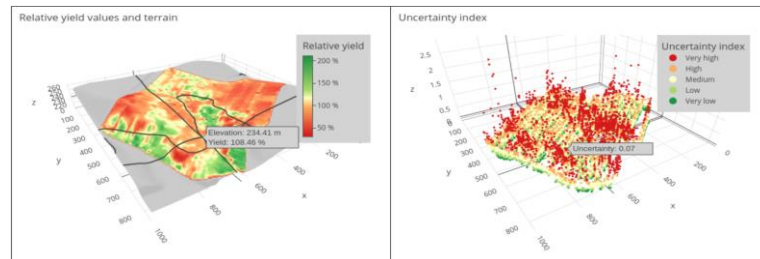
Aplikace 3D GIS – shrnutí

& některé aktuálně používané související termíny

- 3D modelování a vizualizace může být **nákladné** – zejména pořizování nových dat
- Záleží přitom na účelu výsledného 3D modelu, vizualizace či 3D GISu
- Je proto vhodné uvažovat u **využití 3D modelů ve více různých oblastech**, mimo již zmíněné to jsou také:
  - Územní plánování („**geodesign**“, **participace veřejnosti**)
  - Evidence a správa budov v různých měřítcích (**facility management**, **Building Information Modeling**, památková péče, ...)
  - „**Chytré budovy**“ (**indoor navigace**, ...) a chytré města („**smart cities**“)
  - Environmentální problematika (**analýzy městského klimatu**, ...)
  - Propagace, popularizace, „**virtuální turistika**“, „**serious games**“, ...

„Závěrem ...“

- Kde se dozvíte víc?
  - Z8818 Aplikovaná geoinformatika
  - **Z8311 3D modelování a vizualizace**
  - nebo individuálně při zpracování bakalářský či diplomových prací

Děkuji za pozornost

RNDr. Lukáš Herman, Ph.D. herman.lu@mail.muni.cz

Geografický ústav,
Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita